

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: مدیریت و روان پرستاری

عنوان درس: مدیریت بحران در نظام سلامت

نوع و تعداد واحد: ۱

نام مسؤل درس: دکتر سکینه شریفیان

مدرس/ مدرسان: دکتر مرضیه عادل مهربان، دکتر سکینه شریفیان

پیش نیاز/ همزمان: برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی در پرستاری، اخلاق و قانون در مدیریت پرستاری

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مدیریت پرستاری

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: سلامت در بلایا و فوریت ها

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن تماس: ۴۳۶۵۱۸۱۶

نشانی پست الکترونیک: Sharifian.s@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

در طی این درس مفاهیم و مبانی مدیریت بحران، بیان شده و فازهای چهار گانه مدیریت بحران تشریح می‌گردد. سپس روش‌های ارزیابی خطر، سیستم فرماندهی حوادث، انواع برنامه‌های مدیریت خطر بلایا در بیمارستان، همراه با تمرین عملی (مانور) و سناریو تمرین در جلسه عملی آموزش و تمرین خواهد شد. مبانی و اصول مبحث پدافند غیرعامل نیز در این درس بیان و شرح داده می‌شود.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

هدف کلی این درس آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم مرتبط با بحران و مدیریت بحران، شناخت عوامل ایجاد بحران در محیط بالینی جهت ارائه مراقبت پرستاری ایمن و کسب توانمندی در برنامه‌ریزی در شرایط بحرانی و کنترل آن.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

- مفاهیم بحران و مدیریت بخطر حوادث و بلایا
- فرآیند مدیریت خطر و ۴ فاز اصلی آن
- تریاژ، سامانه هشدار اولیه، انواع برنامه‌ریزی
- اصول ارزیابی خطر و روش‌های آن
- سامانه فرماندهی حوادث (ICS & HICS)
- ساختار مدیریت خطر حوادث و بلایا و اسناد ملی و بین‌المللی
- تمرین و انواع آن و پیاده‌سازی در مراکز بهداشتی و درمانی

حیطه شناختی

- ✓ اصول و مبانی و ساختار مدیریت خطر حوادث و بلایا را توضیح دهد.
- ✓ اصول برنامه‌ریزی و برنامه‌های مدیریت خطر حوادث و بلایا در مراکز بهداشتی و درمانی را بیان نماید.
- ✓ مدیریت خطر حوادث و بلایا در حوادث و بلایای اخیر را تحلیل نماید.
- ✓ نحوه سازماندهی نیروهای پرستاری در شرایط بحرانی را توضیح دهد.
- ✓ اطلاع‌رسانی و ارتباطات خطر در بلایا را توضیح دهد.
- ✓ با اصول تریاژ در مصدومین انبوه آشنا شود.
- ✓ استانداردهای اعتباربخشی مدیریت خطر حوادث و بلایا را توضیح دهد.

حیطه نگرشی

- ✓ آسیب‌پذیری سیستم‌ها در شرایط بحرانی و چگونگی مدیریت آن را درک نماید.

✓ روانی حرکتی

- ✓ مهارت تریاژ در حوادث با مصدومین انبوه را به کار برد.

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شیراز

✓ نیروهای پرستاری در شرایط بلایا را فوریت ها را مدیریت و سازماندهی کند.

✓ ابزارهای استاندارد اعتباربخشی مدیریت خطر حوادث و بلایا را به کار ببرد.

رویکرد آموزشی^۱:

□ ترکیبی^۳

■ حضوری

□ مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد حضوری

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

□ بحث در گروه های کوچک

□ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

□ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

□ یادگیری مبتنی بر سناریو

□ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتیان)

□ یادگیری مبتنی بر بازی

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفا نام ببرید

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۴

✓ زیر بنای علمی مناسب جهت فراگیری مطالب مورد تدریس را کسب نماید.

✓ با استفاده از بحث های مطرح شده، معلومات خود را از طریق مطالعات کتابخانه ای گسترش دهند.

✓ در تهیه تکالیف خود منابع جدید علمی و یافته های پژوهشی را مورد استفاده قرار داده و استناد صحیح به این منابع داشته باشند.

✓ مسئولیت یادگیری هر چه بیشتر خود را به عهده گرفته و تحت نظر استادان مربوطه برنامه های آموزشی خود را دنبال نمایند.

✓ به طور مداوم، منظم و مرتب بدون غیبت در کلاس های درس حضور یافته و در بحث های علمی شرکت موثر داشته باشند.

✓ غیبت در کلاس نباید از حد مجاز ۴/۱۷ ساعات بیشتر باشد. در صورتی که غیبت بیش از حد مجاز باشد:

1. Educational Approach

2 . Virtual Approach

3 . Blended Approach

^۴وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

✓ چنانچه بیش از ۱/۲ غیبت ها موجه باشد، آن واحد درسی حذف و غیبت ها غیر موجه نمره صفر منظور می شود.

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

(۱۰۰٪ نمره کل)

■ انجام تکالیف ۲۰ درصد نمره

■ آزمون پایان دوره ۷۵٪ درصد نمره

■ شرکت فعال مشارکت در بحث همراه با مطالعه ۵٪

* نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند

عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)

* نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

* نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

۱- بیرویدیان، نادر؛ مدیریت بحران، اصول ایمنی در حوادث غیر منتظره، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۱۳۸۵

۲- اصطلاح شناسی مدیریت خطر بلایا- خانکه و همکاران- آخرین چاپ

۳- علی اردلان، راهنمای طراحی و اجرای تمرین و کارکردهای حوزه بهداشت در حوادث و بلایا-EOP

۴- خانکه و همکاران، راهنمای ملی مدیریت خطر بیمارستانی بر اساس شاخص های اعتباربخشی

۵- آمادگی بیمارستانی خانکه

6- Haddow, George; Bullock, Jane ; *Introduction to Emergency Management*, fifth edition, Butterworth-Heinemann, 2013

7- Powers Robert, Daily Elaine. *International Disaster Nursing*. Cambridge University Press. 2010: 1st Ed.

8- Finkelman, Anita Ward (2016). *Leadership and management for nurses*. 3th Ed. USA: Pearson Education, Inc.

9- Huber, Diane. (2017) *Leadership and nursing care management*. 6th Ed. Elsevier, USA.

۱ . Formative Evaluation

2 . Summative Evaluation

10 - Gustin J. (2010) *Disaster & Recovery Planning: A Guide for Facility Managers*. 5th Ed. The Fairmont Press Inc.

11- Persell Deborah J. (2016) *Implications of Disaster Preparedness for Nursing, an Issue of Nursing Clinics of North America*, (The Clinics: Nursing) 1st Ed. Elsevier Inc.

12- Madigan Michael L. (2018) *First Responders Handbook: An Introduction*. 2nd Edition. Taylor Francis group LLC.

13- Koenig Kristi L., Schultz Carl H. (2016). *Koenig and Schultz's Disaster Medicine: Comprehensive Principles and Practice*. 2nd Ed.; Cambridge University Press

صفحات وب

13- سایت آکادمی بهداشت بلایا و اورژانس دانشگاه علوم پزشکی تهران <http://nihr.tums.ac.ir/disaster> -

راحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ.ب. ایبیران